GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI OD

Poštarina plaćena

POJEDINI BROJ 1.50 D

Tribuna

„TRIBUNA" polutnevnik
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša
UREDNIŠTVO: Šibenik ul. Ep. Milaša. Telef. 47
Split: Marulićeva 1/II
ČEK. RAČ. Zagreb 46.79
PRETPLATA mes. d. 14 za inostranstvo din. 25
RUKOPISI se ne vraćaju

GODINA V — ŠIBENIK — 16 januara 1937 — SPLIT — BROJ 469

GODIŠNJA BILANSA ITALIJE

Pola godine posle završetka rata u istočnoj Africi i sankcija zaključen je gentleman agreement s Engleskom i preko Sredozemnog Mora se Italija vraća u zajednicu onih sila, koje svoju politiku oslanjaju na Društvo naroda. Švajcarska, koja se naročito ponosi svojom vernosti Društvu naroda, neposredno pre božićnih praznika je priznala italijansku imperiju. U Addis Abebi su sada izuzevši tursko poslanstvo ukinuta sva diplomatska pretstavništva i zamenjena konzulatima. Uzmemo li u obzir da Japan već nekoliko godina čeka da ostale sile priznadu Mandžu—Kuo ne izuzimajući ni Italiju, moramo priznati da se međunarodna normalizacija abisinskog slučaja ostvaruje skoro brzinom munje. —

U svakom slučaju ide dosta brzo, da se prenos finansijskih briga za kolonijalno carstvo glatko prenese s države na italijanskn privredu i s ove opet na široka ramena međunarodnog kapitala. U Milanu kao italijanskom privrednom centru se već danas iz dana u dan oseća sve jači priliv stranog novca, naročito iz Sjedinjenih Država. Na taj je način znatno ojačalo samopouzdanje severne italijanske industrije, dok jug strada od vinarske krize i nepovoljnih uslova za izvoz. Tek sada postaje življi izvoz južnog voća, koji treba da donese nove pare.

Najveći optimista u Italiji je danas dakako sama vlada. Njezin ekonomski i valutno—politički račun je bio ispravan i može se skoro s matematičkom tačnosti izračunati, kad će Italija svoje zamrzle dugove isplatiti izvozom. U mesecu oktobru i novembru je izvozni suvišak iznosio 75 miliona lira i uporedo je vrlo dobra turistička sezona donela u zemlju devize, tako da je Banca d' Italia mogla povećati svoju zlatnu rezervu. Italija se kao dužnička država vladala uglavnom besprekorno, te joj se kredit posljednjih meseci vanredno popravio. Kad su u oktobru odnosi između Engleske i Italije bili rđavi, engleska finansijska štampa je donosila jako nepovoljne vesti o Italiji. U budućnosti će verovatno referisati drukčije, ukoliko ne dođe do komplikacija sa Spanijom, jer je finansijski razvitak išao drugim putem nego finansijske i ekonomske pretpostavke. Ta štampa sada mesto Italije pod mikroskopom ispituje situaciju Trećeg Reiha. Razlika između prilika u Nemačkoj i Italiji je tako očigledna, da se iz toga lako može utvrditi razvitak italijanske privrede na bolje.

Sam gentlemen agreement ne odaje toga mnogo, sav njegov značaj će zavisiti od daljeg razvitka italijanske spoljne politike. Njegov smisao je da Italiji omogući zbliženje u formi potpune ravnopravnosti. Ko zna koliko je Mussoliniju stalo do odbrane italijanskog prestiža tome je jasno, da u pitanju nemesenja neće primiti nikakvo rešenje, koje bi njegovu dosadašnju politiku jednostavno dezavuisalo. Pomirenje s Engleskom i Francuskom, koje bi zahtevalo žrtvovanje nemačkog prijateljstva, bilo bi težak poraz Mussolinija i Ciana. Italijanski značaj za Evropu se oslanja baš na to prijateljstvo. Prema italijanskom shvatanju je voćstvo u Rimu, iako je antiboljševička kampanja pokrenuta iz Nürnberga.

Odnosi prema Nemačkoj s gledišta Rima se odlikuju time, da Italija počinje ubirati plodove svoje lukave, iako vratolomne politike, dok Nemačka stoji pred povećanim teškoćama. Osnivanje industrije u Bolzanu je isto plod i to ne najgori, koji Mussolini ubira od svog prijateljstva s Hitlerom. Bolzana se svima merama pretvara u čisto italijanski velegrad, koji i svojom spoljašnom formom treba da dokazuje svoj mediteranski karakter. Ali slučaj Bolzana pokazuje posmatračima u Londonu i Parizu, da Mussolini zaista ima mogućnost da na Berlin utiče umirljivo, kad to nađe za shodno. Dalje je prijateljstvo s Nemačkom za Italiju važno, jer je njezin položaj prema zapadnim silama čini samostalnijim, ali i za te sile bi moglo biti skoro od odlučujućeg značaja, ako iskoriste posredovanje Italije da sada i Nemačka nađe put u Evropu.

(h p)

Pred krizom rumunjske vlade

Bukurešt, 15 jan. (b) I ako je rumunjski vladin list „Vitorul" demantovao sve vijesti koje se uporno šire o pretstojećoj demisiji sadašnje rumunjske vlade, ipak se u rumunjskim političkim krugovima sa sigurnošću tvrdi da će vlada g. Tatareskua podnijeti ostavku neposredno nakon završetka budžetske debate. Jučerašnja ponovna audiencija g. Tatareskua kod kralja Karola dovodi se s tim u vezu.

Politički krugovi uzrok današnjoj vladinoj krizi vide u paktu o vječnom prijateljstvu izmedju Jugoslavije i Bugarske čime je po njihovu mišljenju znatno ojačao slavenski blok na Balkanu, a Rumunjska zbog svog geografskog položaja postala ostrvo u moru Slavenstva.

Izgleda da će Rumunjska učiniti ono isto što je 1934 god. učinila i Grčka; kad je naime te godine došlo do jugoslovensko—bugarskog zbliženja, Grčka je u svom zaledju osjetila jaku slovensku premoć pa je zato njezin ondašnji ministar vanjskih posala učinio predlog na sklapanje balkanskog pakta, bojeći se da se ne bi bugarski revizionizam okrenuo prema Grčkoj. Pošto Sovjetska Unija neprekidno reflektira na rumunjsku Besarabiju, sada se Rumunjska boji da se i bugarski revizionizam ne bi razmahao prema Dobrudži.

Pred zgradom presednika Raiha

Diplomatski prestavnici pri izlasku iz zgrade posle prijema kod presednika Raiha

Cirkus razrušen od oluje

Prigodom jake oluje razrušen je cirkus „Paragvaj". Naša slika prestavlja jedno razrušeno cirkusko odelenie.

O komunističkoj opasnosti, konkordatu, moralu itd.

Poslije šest dana viječanja jugoslovenski Katolički episkopat izdao je slijedeće saopštenje javnosti:

1. Katolički Episkopat svestrano je razmotrio razvratnu djelatnost komunističke propagande u našoj domovini, inspiranu po Moskvi preko svojih plaćenika, te je o socijalnom pitanju izdao poslanica na svoje vjernike. Katolički Episkopat pratit će i dalje budnim okom komunističku propagandu, te poduzeti sve mjere, da ovu strahovitu opasnost po vjeru i civilizaciju ostrani, od svojih vjernika.

2. Katolički Episkopat konstatira, da je konkordat izmedju Sv. Stolice i Kraljevine Jugoslavije potpisan, te mirno očekuje njegovu ratifikaciju.

3. Katolički Episkopat jednoglasno zaključuje, da se u svakoj biskupiji provodi dijecezanska Katolička akcija po načelu „Nil sine Episcopo" prema kanonskim propisima, direktivama sv. Oca i posebnim dijecezanskim pravilnicima. Osim toga povjerava posebnom odboru biskupa, da sastavi nacrt i pripravi sve za konačno uredjenje interdijecezanske Katoličke akcie.

4. Katolički Episkopat svestrano je razmotrio rezolucije stvorene na splitskom katehetskom kongresu i poduzeo shodne korake kod nadležnih državnih vlasti.

5. Katolički Episkopat konstatira, da se u mnogim školskim udžbenicima vrijedjaju osjećaji katoličkih vjernika. U tom je smjeru poduzeo korake kod nadležnih državnih vlasti.

6. Katolički Episkopat konstatira, da se velik dio našega naroda u borbi za kruhom rasuo širom svijeta. Živeći u dijaspori bez svojih svećenika, koji razumiju njegovu dušu, nerijetko pada kao žrtva zabluda današnjega vremena i propada vremenito i vječno. Katolički Episkopat poduzeti će sve što je u njegovoj moći, da mu priskoči u pomoć organiziranjem pastve po svećenicima njihova jezika.

7. U vezi sa posvetom oltara u čast našega zemljaka bl. Nikole Tavelića podignutog u češkoj crkvi u Jerusalemu i ovogodišnjeg hodočašća na tu svečanost, organiziranog po putničkom odboru Društva sv. Jeronima. Katolički Episkopat preuzeo je pokroviteljstvo nad ovom svečanošću. Njegova je želja da se svi katolički vjernici toga dana kod sv. pričesti združe u duhu s onima koji će pribaviti posveti, kako bi zajedničkim molitvama po njegovu zagovoru isprosili postojanost u vjeri naših otaca.

8. Katolički Episkopat sa zgražanjem konstatira, da se javni moral u ljetnoj sezoni na obalama našega mora, a nažalost i na obalama naših rijeka, raširio u tolikoj mjeri, da zabrinjuje s pravom sve prijatelje svoga naroda. Žalosno je i bolno, da golemi dio naše štampe nije znao shvatiti svoje dužnosti, te ne samo da nije ništa učinio protiv sprečavanja ovoga zla, nego ga je aktivno i potpomagao bilo svijesno bilo nesvijesno. Katolički Episkopat konstatira da je kraj ovakovih prilika iluzorna borba državne

(nastavak na drugoj strani
drugi stupac pod III.)

20 godina od akta velikog Vilsona

Borba za oslobođenje Slavenskih naroda od austrijskog jarma

(Od našeg stalnog dopisnika)

Prag januara. — Stranci kad stignu u Prag na najveću stanicu u Čehoslovačkoj često se interesiraju zašto ta stanica nosi ime američkog pretsednika Vilsona iz zašto i na trgu pred stanicom stoji krasan Vilsonov spomenik. To sve potseća na slavnu eru novije čehoslovačko istorije, kad se američki pretsednik na odlučan način izrazio na oslobođenje Čehoslovaka i austrijskih Jugoslovena iz austro—mađarskog ropstva, i podvukao potrebu ostvarenja samoopredjeljenja naroda prilikom likvidiranja svetskog rata. To dalje potseća i na važne dogodjaje, koji su se odigrali pre 20 godina za vreme Svetskog rata, kad su saveznici na pitanje pretsednika Vilsona jasno formulirali svoje ciljeve u ratu. Krajem decembra 1916 godine je pretsednik Vilson to pitanje uputio ratujućim stranama u Evropi i saveznici su sporazumno redigirali odgovor, u kojem je izražen princip samoopredjeljenja podjarmljenih naroda Austro—Ugarske. Za dalju istoriju čehoslovačkog naroda je bilo vrlo važno to, što je u odgovoru raveznika, koji je poslan 10 januara 1917 prvi put bilo pomena o Čehoslovacima.

Za spomen na taj važan događaj iz svetske istorije je Savez narodnog oslobođenja priredio u Pragu u svečanoj dvorani starogradske većnice svečanu sednicu. Svečanost je priređena 10 januara i prisustvovali su joj predstavnici zakonodavnih tela, francuskog poslanstva, glavnog grada Praga i legionarskih organizacija, u kojima su organizirani članovi čehoslovačkog pokreta za oslobođenje u svetskom ratu.

Svečan govor je trebao održati ministar dr. Krofta, ali zbog bolesti dr. Krofte je govor pročitao opunomoćeni ministar i poslanik Z. Fierlinger. Posle njega je poznati borac za čehoslovačko oslobođenje i istaknuti publicista dr. Lev Sychrava govorio o značaju note od 10 januara 1917, o diplomatskom uspehu tadašnjeg generalnog sekretara čehoslovačkog Narodnog veća u Parizu dr. Edvarda Beneša, kao i o značaju jedinstva čehoslovačkog pokreta za oslobođenje, koji je ujedinio Čehe i Slovake.

Ministar dr. Krofta je u svom govoru spomenuo stanje u kojem se nalazio čehoslovački narod posle 30 godišnjeg rata i u eri svog političkog nazadovanja. Tek dvadesetih godina prošlog veka dolazi kod Čeha i Slovaka do političkog preloma i to najviše zahvaljujući Masarykovom uticaju. Na obadve grane čehoslovačkog naroda je naročito jako uticala velika narodna ideja, koja je dovela do oslobođenja niza malih balkanskih naroda. Treba naročito istaći strasni Masarykov govor u austrijskom parlamentu devedesetih godina, koji je izazvao simpatije inostranstva za čehoslovački narod. To je bio smisao Masarykovog studiranja jugoslovenskih i ruskih problema, njegove težnje da svoj narod digne za svetski nivo. Ali ni tada sve te akcije nisu išle za razbijanjem habzburške monarhije, iako je srednjoevropskim narodima sve više grozila moć nemačkog Rajha.

Masaryk je protiv stare koncepcije postavio novu koncepciju oslobođenja i ujedinjenja do sada podjarmljenih i neujedinjenih naroda. Ali nije lako bilo uveriti velesile, koje su baš krivicom Austro—Ugarsku uvučene u svetski rat. Za Austro—Ugarske kao državu, koja može biti protivteža moćnoj nemačkoj monarhiji interesirale su se ne samo Francuska i Engleska, nego i Rusija i Italija, koja je istina težila za slabljenjem habzburške moći, ali je iz straha da se nemački krajevi ne pripoje Nemačkoj, o branila tezu tako zvane male Austrije, to jest stalnu vezu čeških zemalja, Ugarske i austrijskih zemalja pod habzburškim žezlom.

Francuska je prva uvidela potrebu da izmeni svoju politiku u srednjoj Evropi. To se pokazalo prilikom Masarykovog razgovora s Briandom, koji je obećao punu pomoć Francuske čehoslovačkim zahtevima. Zbog toga je Francuska izašla u susret Beneševoj želji, da saveznici u svoj program mirovnih uslova uvrste i čehoslovačku samostalnost i na njezino navaljivanje su saveznici u svoju notu Vilsonu u posljednjem momentu još uneli i zahtev čehoslovačke autonomije. Time je čehoslovačko pitanje postalo međunarodno. To je bio prvi odkučan diplomatski uspeh, koji su postigli vođi revolucije u inostranstvu: Masaryk, Beneš i Štefánik.

„U borbu za naše ideale — završava Krofta — ušli pod Masarykovim voćstvom sami, bez garancija, nailazeći često na nerazumevanje. Danas imamo u Maloj antanti i Francuskoj čvrste i sigurne saveznike i ugovor o uzajamnoj pomoći za izvesne slučajeve nam obezbeđuje i pomoć Sovjetskoga Saveza. Danas smo dalje preko Društva naroda vezani i s ostalim narodima sveta, naročito s Velikom Britanijom, koji bi nam sigurno pomogli kad bi to bilo potrebno. Danas — dvadeset godina posle toga kako je čehoslovačko pitanje postalo međunarodnu, pretstavljamo čvrst i ne beznačajan članak u novom poretku međunarodnog života, koji je nikako posle svetskog rata. Zbog toga čvrsto možemo verovati u sretnu budućnost našega naroda i države, sećajući se da nas je ta vera i u vremenu, kad nismo imali ni blizu toliko snage i toliko prijatelja, dovela do pobeda“. (r č)

(nastavak sa prve strane.)

vlasti protiv najezde komunizma. Komunizam se naime najlakše širi tamo gdje su potkopani temelji morala. Katolički Episkopat poduzet će sve potrebne mjere za suzbijanje ovoga zla kao i zabluda koje se šire u tom pravcu u narodu.

9. Za svjetski euharistijski kongres, koji se održaje ove godine u Manilli poziva Katolički Episkopat sve vjernike na duhovnu suradnju, da se tako istakne veza katolika cijelog svijeta koji izvire iz presv. Euharistije.

10. Katolički Episkopat radio je na izmjeni pravila Misijske zajednice klera, i designirao moderatora Društva za širenje vjere za našu domovinu.

11. Katolički Episkopat toplo preporuča katoličkim vjernicima kojima je moguće da se okoriste povoljnom prilikom te razgledaju grandioznu izložbu katoličke štampe u Vatikanu kako bi se što više oduševili za katoličku štampu uopće, a dnevnu napose.

12. Katolički Episkopat razmotrio je izvanredno teško materijalno stanje katoličkog klera u svim dijecezama te će poradtii da mu se osigura pristojna eksistencija kako bi svoju tešku i napornu službu mogao vršiti na dobro Sv. Crkve i svoga naroda.

POLITIČKI PREGLED

Ostavka općinskog vijeća u Imotskome

„Jadranski dnevnik“ donosi:

„Na današnjoj sjednici općinskog vijeća predložio je vijećnik g. Ivan Špeva, da općinska uprava otkaže svim općinskim činovnicima i da ih otpusti iz službe. Općinska uprava nije mogla primiti ovaj prijedlog obzirom na zakonske propise. U znak protesta, što prijedlog vijećnika g. Ivana Špeve nije bio primljen, svi općinski vijećnici predali su zajedničku ostavku i demonstrativno napustili vijećnicu.

Galerije su burnim odobravanjem pozdravile rodoljubnu gestu općinskih vijećnika. Ostavka općinskih vijećnika opširno se komentira i jednodušno je narod odobrava.“

Dr Janjić o „sporazumu“

Na prolazu kroz Split izjavio je novinarima:

„Vremena su vrlo teška, nastavio je dr. Janjić nakon kraćeg razmišljanja. Potrebno je zbog toga da se unutar granica uredimo. Mi samo ne znamo što hoće Zagreb, ali koliko mi je poznato Zagreb mnogo traži. Prvo je pitanje konstituante. To pitanje je vrlo teško. To vam je, brate, isto kao kada vam kuća gori a vi odlazite u drugo mjesto da tražite koju ćete štrcaljku izabrati i dok se vratite i nađete zgodnu štrcaljku kuća vam je u plamenu. Ja znam samo jedno a to molim, osobito naglasite, da kod JRZ postoji dobra volja za sporazum sa Zagrebom i do sporazuma, ako bude takve volje u Zagrebu, sporazum je svršena stvar. Time će za uvijek biti riješeno hrvatsko pitanje.“

Razgovori između Zagreba i Beograda

„Jugoslavenska pošta“ piše:

„U svim političkim krugovima Zagreba pretresa se o pretstojećim razgovorima između JRZ i SDK. Tvrdi se kao pouzdano da će već krajem ove nedelje doći do sastanka između pretstavnika SDK, dra Mačeka i pretstavnika JRZ. Pošto su razgovori između SDK i srbijanskih stranaka trajali skoro 2 godine, a nisu doveli do rezultata koji bi zadovoljili SDK, to se ne očekuje ni brz ishod razgovora između SDK i JRZ. Međutim, politički krugovi računaju ipak da će se razgovori razvijati nešto brže.“

„Hrvatski dnevnik“ piše:

„U posljednje vrijeme ponovno se lansiraju vijesti o pregovorima, koje bi imala JRZ povesti s predsjednikom drom Mačkom. Kao datum početka tih pregovora spominje se 16. o. mj., dakle subota, a prvi kontakt bi se prema tim vijestima imao obaviti u jednom mjestu izvan Zagreba. Već to, što bi se po tim vijestima imalo raditi o prvom kontaktu najbolje dokazuje, da je preuranjeno govoriti o pregovorima. Napose je preuranjeno govoriti o pregovorima za rješenje hrvatskog pitanja, jer je o tome već dr. Maček kazao svoje mišljenje, i to ne samo o proceduri, nego također i o legitimaciji. Otkako je dr. Maček nakon smrti Stjepana Radića preuzeo uz punu suglasnost hrvatskog naroda vodstvo hrvatske politike, stalno se govorkalo i pripovijedalo o pregovorima sada s ovom, sada s onom skupinom. Medjutim stvarno do sada uopće nisu s nikim vodjeni nikakvi pregovori, nego je bilo razgovora i izmjene misli, kod čega je i ostalo. A pregovore i razgovore treba dobro razlikovati. Pregovori mogu doći tek nakon toga, što se u razgovorima utvrde obostrana mišljenja i pokaže mogućnost, dobra volja i ovlaštenje na pregovore.“

Zahvala generala Franka zagrebačkim frankovcima

„Jutro“ donosi:

„U Zagrebu postoji „Hrvatska akademska liga“ u kojoj su organizovani akademičari frankovsko fašistički orjentisani. U jeku borba za obranu toledskog Alkazara, udruženje je poslalo brzojavni pozdrav junačkim braniteljima Alkazara. Po naredbi generala Franka od glavnog tajništva njegove vlade iz Burgosa sada je stigla pismena zahvala.“

„Jugoslavenske novine“ o Milanu Božiću

„Svi nasi, nacionalno svijesni ljudi u Drinskoj i Vrbaskoj banovini na teritoriju predratne i ratne Bosne i Hercegovine, znaju za ime i rad prote Milana Božića, narodnog poslanika sreza višegradskog. Kroz tridesetak godina to je ime vezano uz sva bosanska nacionalistička stremljenja, uz tešku i krvavu konspiratorsku borbu protiv austrijskog gospodstva, uz sve pokrete, koji su vođeni za ujedinjenje Bosne i Hercegovine sa Srbijom u Jugoslaviji.

Njegov poslanički rad karakterišu Jugoslovenska borbenost, odlučnost u odbrani maloga čovjeka, prekaljeni patriotizam i lična čestitost. On diže glas protiv tuđinskih elemenata u bosanskoj i rudarskoj industriji, brani prava radnika i nacionalnih činovnika. U tom je bio žestok i beskompromisan, a takav je i danas.

„Stari“ borac, neumorni i na narodnom poslu jedinstveni prota Božić spada među najbolje naše ljude u Bosni i njegova popularnost u svim gradovima i selima zaslužena je u punoj mjeri. Malo je ljudi, koji su kadri ovako časno i muški sagorjevati za misao jugoslovenskog državnog i narodnog jedinstva kao on.“

„Novi pjesnik“

„Jugoslavenske novine“ pišu:

„Dr Sekula Drljević, Crnogorac ili „Crveni Hrvat“, narodni zastupnik (ne znamo kojega hrvatskog kotara) pravoslavne vjere, možda i neporočan, spjevao je u pretprošlom broju „Seljačkog doma“ jednu nenadležnu pjesmu koja se ne tiče Zetske banovine, pošto nosi naslov „Pjesma hrvatskih seljaka Stjepanu Radiću“. Tu on nagoviješta ovakvu situaciju u Hrvatskog, kad „dan slobode dođe“:

„Svemu temelj bit će seljačke pravice
Radniku se neće dirat njegov rad,
Bit će svi slobodni k'o u gori ptice,
Međ' selima srećnim bit će srećan grad.
Domovina naša bit će srećna mati;
Na njivama njenim bit će drugi zrak.
I slavuji druge pjesme će pjevati,
Radićeva Svjetlost kad raztjera mrak.“

Naravno, velikodušni „đetić“ misli da će biti „slobodni ko u gori ptice“ samo oni Hrvati, koji nisu jugoslovenski nacionalisti. Za jevtićevce, pofovce, pohorce, četnike i ostale nesretnike svakako ne će važiti ovaj „drugi zrak“ i njima ne će „slavuji druge pjesme pjevati.“

Inače taj vajni Sekula ne smije da se pojavi ni kao političar ni kao pjesnik u Crnoj Gori, nego voli ovako da snese poneko kukavičije pjesničko jaje u hrvatskom seljačkom pokretu. Blaženi, koji ga štampaju, misleći valjda da time „raztjeruju mrak“...

Šibenik - GRADSKE VIJESTI - Split

„Adria boksit“ i seljaci

Šibenik, 15 januara.

Društvo „Adria boksit“ kod Drniša do pred kratko vreme, za prevoz rudače, upotrebljavalo je stalno seljačka kola. Seljaci su od ovoga imali zarade, te su s time mnogi se prehranjivali.

Sada je društvo nabavilo teretne automobile i kamione te sa njima počelo prevažati rudaču. Seljačka kola nisu više upotrebljavali. Seljaci koji su prevažali sa svojim kolima rudaču ostali su bez posla. Nastojali su kod uprave društva da im barem nekako pomogne, a ne da ih najednom ostavlja bez zarade. Ovi pregovori seljaka nisu doneli nikakovih boljih rešenja.

Videći da pregovorima nemogu ništa postići, rešili su da napadnu na automobile društva, od kojih su nekoje demolirali.

Cestu su potpuno razrušili, a takodjer i okolne puteve, tako da je svaki promet obustavljen. Povodom ovoga vlasti iz Knina intervenirale su i nastoje da dodje do sporazuma izmedju seljaka i društva.

Sokolsko Društvo Šibenik

Poziv na redovnu godišnju skupštinu koja će se, u smislu § 21 Pravilnika, održati u nedjelju 24 januara 1937 god. u 9 sati prije podne, u dvorani Sokolskog doma. Dnevni red: 1) Otvor skupštine; 2) Izbor dvaju ovjerovitelja; 3) Izvještaj o radu društva (izvještaji: tajnika, načelnika, pretsjednika P. O., referenta za čete, blagajnika, gospodara, statističara, pretsjednika glazbene sekcije i načelnika N. O.) 4) Izvještaj revizora; 5) Proračun za 1937 god.; 6) Davanje razrješnice staroj upravi; 7) Predlog Župi o imenovanju nove uprave, revizora i suda časti; 8) Predlozi,

U smislu § 22 Pravilnika članska prava na skupštini imaju samo članovi koji su izvršili obaveze prema društvu.

Ako se odredjeni sat ne sakupi dovoljan broj članova (bar 1/3 svih članova), skupština će se, na osnovu § 21, Pravilnika održati 1/2 sata kasnije, bez obzira na broj prisutnih članova.

Uprava

Doček Nove Godine

U oficirskom domu dočekali su gradjani i oficiri srpsko—pravoslavne vero ispovesti Novu Godinu. Sala doma bila je prepuna gostiju koji su u velikom raspoloženju dočekali Novu 1937. Lutrija je privukla pažnju. Sto za kojim je sedio „gradski otac“ bio je najsretniji — dobio je tri bolja zgoditka. Izgl da da je ovome doprinela prisutnost i nekih gospođica. Zabava je trajala do zore. (g)

☐ SOKOLSKO DRUŠTVO ŠIBENIK priređuje svoj veliki ples na dan 6 februara o. g. Pripreme za ovaj ples već se nalaži u toku. Spremaju se i razna iznenađenja.

KRSNU SLAVU sv. JOVANA proslaviću u krugu svoje porodice.

Dimitrije Triva

☐ **ADVOKAT Dr. JOSIP BARBIERI u Splitu preselio se je i otvorio Kancelariju u HRVOJEVOJ ulici 8/II. Tel. 3-25.** 4—4.

PORUKA SOKOLSTVA JUGOSLOVENSKOM SELU !

Sokolska župa Sarajevo, Mostar i Tuzla uputile su jugoslovenskom selu, za Novu godinu, proglas iz koga prenosimo ove značajne momente :

Seoski sokole !

Kao što se čili orači i veseli sijači raduju vedrom i tihom danu, da bi zaorali prvu brazdu s vjerom, da će im sjetva donijeti plodnu žetvu, isto tako i seoski sokoli — taj izabrani soj najčistije krvi našega naroda — još sa radosnijim srcem i većim nadama dočekaju novu 1937 godinu.

Početak naše radosti sastoji se u tome što je duboka brazda zaorana proglašenjem

SOKOLSKE PETROVE PETOLJETKE

brazda za brazdom zaorava se i oranje sokolske njive otpočinje po planu viteške časti i probuđene narodne savjesti. Prva je istorijska brazda u životu sokola zaorana 6 septembra 1936 i to baš na trinaesti rođendan našeg mladog kralja. Druge brazde na Sokolskom polju nižu se neprestano i danom svakim. Ovo sokolsko oranje trajaće punih 260 nedjelja, ako Bog da, s namjerom da teškim plugom iskorjenimo zaostalo trnje i šikarje po neobrađenoj njivi našeg rasnog sela..

Radnički pokret u Splitu

Split, 15 januara.

Jučer su stupili u štrajk lučki radnici koji su zaposleni kod otpremničkog poduzeća „Borocinski“ tražeći da im se povisi plata.

Ovo poduzeće najviše radi oko izvoza velikih količina žita za Francusku. Kada je štrajk nastupio morao se je sav posao obustaviti.

Poduzeće je uzelo na rad nekvalifikovane radnike i s njima započelo ukrcavanjem žita na parobrode koji su imali da ga izvezu.

Štrajkaši su zahtevali da se rad obustavi te je izgledalo da će doći do otvorenog sukoba. Inspekcija Rada odmah je intervenirala, te se je ustanovilo da firma nije kriva incidentu, već sam poduzetnik, koji je uposlio nekvalifikovane radnike bez znanja firme.

Ovi su radili za manju platu. Razlog štrajku bio je ovakav postupak poduzetnika.

Firma „Borocinski“ odazvala se je traženju obalnih radnika, te pozvala njihove prestavnike, delegaciju URS—a, Inspekcije rada i poduzetnike, te odmah udovoljila radničkim zahtjevima.

Spor je likvidiran, te su radnici nastavili sa ukrcavanjem robe.

Cementni radnici traže kolektivni ugovor

Split, 15 januara. Hrvatski radnički savez za svoje sekcije u tvornicama cementa: „Dalmacija“ u kaštel Sućurcu, „Split“ u Majdanu, „Salonit“ u Vranjicu, „Sv. Kajo“ u Solinu i „Lavokat“ u Ravnicama, predao je kolektivni ugovor upravama tvornica tražeći da se u roku od 15 dana provedu pregovori, jer u protivnom radnici će stupiti u štrajk.

Hrvatski radnički savez ima organizovanih radnika zaposlenih u ovim tvornicama oko 2000. Radništvo se nada da će pregovori sa upravama tvornica uspeti i da će merodavni potpomoći ih u njihovim traženjima.

KONFERENCIJA

za donošenje pravilnika o javnim skladištima

U gradskoj vijećnici sastaće se 20 ov. mjeseca pretstavnici Trgovačko—industrijske komore, Zanatske komore, Udruženja trgovaca, Udruženja zanatlija i Saveza brodovlasnika sa članovima financijskog odbora, gradskog poglavarstva na konferenciji koja ima da donese Pravilnik o izdavanju pod najam javnih skladišta na obali izvoznicima i uvoznicima.

Ovaj je pravilnik sada neophodno potreban da bi se pristupilo eksploataciji podignutih skladišta, koja su dovršena i za koja su poručena — putem licitacije — potrebna mašinska postrojenja kao i dizalice. (a)

Knjige i časopisi

„*Književni horizonti*“, zagrebačka književna revija, izašao je dvobroj za siječanj—veljača sa bogatim sadržajem. U ovom su broju štampane nekolike značajnije radnje—studije, putopisi, eseji drame i drugo. U rubrici savremeni književni problemi izneseni su kraći prikazi savremene ruske i francuske književnosti, kao i kulturno stremljenje kod nas u minuloj 1936 godini. Urednik je Ladislav Žimbrek. Adresa uredništva: Zagreb, Frankopanska 9.

Pohod, organ jugoslovenskih nacionalista u Ljubljani, izašao je drugi ovogodišnji broj sa napomenom da će otsada izlaziti kao tjednik (dosada polumjesečnik).

Ovaj odlično uređivani list jugoslovenskih nacionalista u onom delu naše Otadžbine služi kao primer idealističkog reda drugova iz Ljubljane koji se ne ustručavaju da [redacted] visoko dignu steg jugoslovenskog nacionalizma i zovnu na pohod za pobedu ideala Aleksandra Mučenika. Mi ga toplo preporučamo svima istomišljenicima Adresa lista: Ljubljana Masarikova 14-II

Priča „TRIBUNE“

Gradnja željeznice

Kako Vam je poznato, obećavala se prije rata gradnja ličke željeznice preko 40 godina, a izgradnja odgadjala od godine na godinu i nekako prije rata otpoče gradnja. — Radilo se sve u šesnajst. — Puka' glas po Lici, da se gradi, a Ličani izvarani već tolike godine, ne vjeruju u te glasine nikako.

I kod Nikoletine Dimića u birtiji poveo se o tom razgovor.

Sjede nji nekoliko gospićki kirijaša i pretresaju pitanje gradnje željeznice, piju, puše i pljuckaju i sve otresaju glavom — „da neće od tog' ništa biti, vidićete ljudi, ope' će nas Madjari privariti“.

U to banu u birtiju i poznati predsjednik kirijaša Ivančina. Obljubljen je bio medju svima, koji su ga poznavali, jer nije imao dlake na jeziku, a bio je prilično duhovit — pravi lički filozof.

— Okle Ti, Ivančina?! — ozva se više glasova.

— A eto! Stiže sinoć iz Ogulina!

— 'Esil' koga doveza?

— Ma iša' sam po mog Šarfa! — Šarf je bio trgovački putnik, koji godišnje najmanje dvaput obilazio trgovačke mušterije po Lici i postao, a i danas još ostao pravi Ličanin, pa i bolji je od mnogo Ličana, a Ivančina ga uvijek vozio.

— Imal' kake novice?! — zapitaće ga Matan Sujin.

— Ima, brate! Grade eno od Ogulina do Plaškog željeznicu, nagnalu radnika ka' mravi i eto je k nami samo što nije!

— Ne će to izdobriti za nas kirijaše! — dobaciće stari Šaran.

— Kako? — priupitaše neki.

— Eto tako! Prošvijuče li ona kroz Liku, onda mi kirijaši moremo našu kljusad prodati u Zagreb konjskim mesarima za gulaš!

— A nu! A nu! mereš Ti, po rane Boga, i pogodit' — kimnuše neki zabrinuto glavom, namrštivši čelo!

— Bješte, bene! Đe je još željeznica! A vi tu objesili nosove! Vi'ćete vi! Ako ona i prošvijuče 'vuda u Dalmaciju, Boga mi se, ne će vratiti više, kak'a smo mi sreće, jer su nas š njom već tolike godize izvarali na sve moguće načine! — Tako im gazda Nikoletina pokuša razvedriti namrštena čela.

— A nu! A nu! — primjetiše neki kirijaši i razgovor pređe na drugo.

Željeznica se gradila i izgradila.

Kako ih je bilo mnogo u Lici, koji je nikada u životu nijesu vidjeli ni naslikanu, gledali su u prvi vlak, koji je prošišao kroz Liku, kao u čudo.

Neki su se čudili, kako može ići bez konja, neki opet pametniji znali, da ju goni mašina, al' nijesu mogli doumiti, kako može ić' bez rude i tako bilo ti umovanja na pretek.

Među znatiželjnicima, da vide „željeznicu“, došao ispod Zira u Lovinac na kolodvor i Iso Palavorda. Premda je slovio među svojima kao neki „učevan čovjek“, al' nije ni on nikad vidio željeznice, a kamoli se vozio.

Smogao čovjek nešto i novaca, pa će prvi od svoji suseljana da se u „svit“ poveze i kupi kartu do Zagreba za 100 dinara.

Udje u vlak s velikim rešpektom i sjede u prvi kupè dakako treće klase odma do vrata.

Kupè pun. — Svi zamukoše kad vlak krenu, a u srdašce im se uvalio neki strašak, pa čim se vagon malo jače zatresi, a u njima ni kapi krvi.

U to i kondukter udje.

— Karte, molim, — karte!

Iso izvadi iz ćemera kartu, pruži je kondukteru, ovaj je ogleda s prednje i zadnje strane i procvika je svojim kliještima za cvikanje.

U taj mah podiži se Iso i pljus konduktera, da je čitav kupe zazvonio.

Kondukter dozva žandara i ovaj će Isi:

— Zašto ti udari konduktera?!

— Ma kako neću, gospodine naredniče, kupi eto kartu do Zagreba, dade za nju teško skucani dvista rajnčki i on mi je probi. M.

Podmirite pretplatu !

MALA KRONIKA

Romantika iščezava

Venecijanske gondole karakteristika starog grada ljubavi, pesma i smeha sve to više iščezavaju. Gradnjom velikog mosta i lakih motornih čamaca potisnute su gondole i zamenjene automobilima i motorima.

Damske cigare

Primijećeno je da danas ljudi manje puše cigare, već pribjegavaju cigaretama. Da bi povećale potrošnju cigarâ kubanske fabrike čuvenih tompus-cigara odlučile su da puste u promet vrlo blage i fine tompuse za dame. To je mek duvan koji mogu pušiti i najnježnije dame.

Šest jezika govori papagaj

Londonski gradjanin Džekson ima papagaja koji može da govori na šest raznih jezika. Istina, njegovo poznavanje tih jezika svedeno je samo na po koju rečenicu, ali je to dobro došlo njegovom sopstveniku koji pomoću njega zaradjuje lijepe pare. Ovaj papagaj zna da govori engleski, njemački, francuski, španski, talijanski i latinski.

Takmičenje u laganju

U San Francisku je nedavno priredjena originalna utakmica u kojoj su je učesnici morali istaknuti što boljim lažima. Stenografi su bilježili lagarije pojedinih takmičara a publika je trebala da odluči ko je smislio najbolju laž. Prvu nagradu je dobio jedan farmer iz Kalifornije. Njegova se lagarija sastojala u tome da je jedan miš ušao u hladnjak za kojim su se zatvorila vrata sama od sebe, a drugoga je laž bila bolja kad je rekao da se spasao iz vode vukući samoga sebe za kosu, a onda otišao pretsjedniku u opštinu i tražio nagradu što je spasao samoga sebe.

Kurioziteti prirode

Priroda često puta zna da se našali. Tako je jedan ekonom u Lebenu u Štajerskoj imao u ovogodišnjem plodu repe jedan takav komad koji je u svemu ličio na — patku, tako da ni najbolji umjetnik ne bi bio u stanju da dade savršenije djelo. Jedan drugi ekonom u Bernardstalu imao je u ovogodišnjem plodu jednu repu dugačku 75 centimetara, a tešku 12.74 kilograma.

Jedna gospodja u Vimpasingu u Donjoj Austriji ima jedan žbun bortenzija visok dva metra, koji je dao 367 cvjetova.

Bitka sa banditom

Nedavno je u Njujorku uz velike napore bio savladan i uhvaćen jedan opasan gangster Brunete. On se zabarikadirao u jednoj kući, koju su opkolili 100 policajaca i 25 policijskih činovnika. Pošto su ispražnjene okolne kuće otpočeo je napad s mitraljezima, zatim sa suznim bombama. Tek kad se zapalio krov kuće u kojoj je bio gangster i kad je vidio da će izgoriti on se predao. Ogromna masa svijeta prisustvovala je ovome prizoru koji je licio na pravu bitku.

SPORT

ŠTO TREBA OSVITU?

Ovogodišnje prvenstvo SNP a obilovalo je mnogim iznenađenjima koja su se opažala na tablici prvenstva. Osvit je i ove godine bio jedan od glavnih pretedenata na mjesto prvaka SNP a i sretnim slučajem je to ove godine postigao. Zašto nije postigao lako kao lani, uzroci su mnogi, ali glavni je zanemarenje odgoja pomlatka. Pomlatku u Osvitu polaže se veoma malo pažnje, pa u posljednje vrijeme vidi se i rezultat toga odlaskom mnogih talentiranih juniora u redove drugog našeg kluba. Koliko je to šteta po moralni uspjeh kluba pokazati će skora budućnost. Odgoju pomlatka posvećivala se pažnja za vrijeme kratkog boravka trenera g. Zdenčaja. On je htio i imao u svom programu da odgoji kader dobrih tehnički i sportski mladih igrača, ali to mu nije uspjelo samo radi nerazumjevanja nekih pojedinaca koji si uzurpiraju pravo stručnjaka, a daleko su od toga. Radi kratkoće vremena njegovog boravka ni je mogao učiniti mnogo, ali vidljivo je bilo, da je momčad O. bila u dobroj kondiciji, a to je najviše što u kratkom vremenu jedan trener može dati. Da je g. Zdenčaj spreman i sposoban, dokazao je poslije toga svojim radom i uspjehom u Zagrebu kod H.Š.K. Ličana, sa čijim juniorima je osvojio u dva navrata juniorsko prvenstvo ZNP-a ispred juniora liga klubova Građanskog, Haška i Concordije, koji su imali strane trenere i mnogo štošta, što juniori pomenutog nijesu imali. Dakle, u svemu, neprocjenjiva je šteta da je isti morao ostaviti Šibenik neobavljena posla.

Druga važna akcija u klubu je potpuna reorganizacija, tehnička, administrativna i moralna, a da se i ne govori o financijskoj reorganizaciji koja je temelj kluba. Potreban je tu zamjeran rad i težak, pun samoprijegora i mnogo slobodna vremena. Potrebno je lice koje imade iskustva u tom radu, ambicije, ideja i spreme. Za sve ove naše predloge najpodesnije lice za to bio bi g. Zdenčaj. Svojim radom kao trener i poslovođa Zagr. Trg. Š. K. u posljednjoj nepunoj godini dana pokazao je zamjernu spremu i sposobnost. Klub njegovim dolaskom uzeo je prostorije od 5 soba u centru. povišen je broj članstva za nekih 700, tako da danas broji klub oko 1200 članova. To sve učinjeno je njegovom pobudom i idejama, dakle podesno lice komu se mirne duše mogu povjeriti poslovi koji su potrebni oko sređenja prilika u O. i njegovog napretka u budućnosti. Dočuli smo, da je isti u pregovorima sa nekim klubovima SNP a, pa neprocjeniva bi bila šteta, kada se O. ne bi zainteresirao za njega i predobio ga da svoju spremu i sposobnost dade O. i Šibeniku, jer nažalost moramo konstatirati, da u Šibeniku imademo malo sposobnih ljudi za športski rad, a i ti danas ne sudjeluju više aktivno u radu. Poznavajući skromnost g. Zdenčaja uvjereni smo da njegovi uslovi ne bi bili pretjerani kao onih nekojih bivših zvijezda i stranih trenera koji su ubirali lijepe pare, no dali nisu do danas ništa ili malo našem nogometu. O. ima de sada lijepu priliku da postavi sve na zdrave temelje za bolju i napredniju budućnost kluba, da sistematskim radom stane uz bok i najjačim u državi. Ne treba žaliti uložene materijalne žrtve, jer te će donijeti kroz kratko vrijeme stostruke plodove moralne, tehničke i materijalne. Ove savjete dao sam u dobroj namjeri da šibenski nogometni sport okrene putem napretka postavljenim na zdrave temelje, uvjeren da će me uprava Osvita i poslušati.

Sportaš

KNIN

Pučki universitet

12 I o. g. održao je dr M. Perković predavanje: *Filozofija i život*, kao nastavak najavljenog ciklusa svojih predavanja iz područja filozofije na našem pučkom universitetu, u dvorani Dobrotv. ženske zadruge. Predavač je odmah istakao, kako umovanje, odnosno filozofiranje zahtijeva sam život čovjekov, koji u borbi za opstanak upotrebljuje i fizicka i psihička, iskonska sredstva, i rukû i moždanâ. Samo umovanje bez djela, prelazi u bolest; stvara besposlenike koji šire bolest lijenosti; dok filozofi-radenici stvaraju konstruktivne nazore o svijetu, a svoje nazore provode u blagotvornu akciju za svoj narod i cijelo čovječanstvo. Ističe slovenškog filozofa i radnika Masaryka. Predavač je i protiv pesimisma i protiv nazrelog optimizma, pa daje prednost onom filozofskom pravcu, koji uči, da čovjek razuman mora u samome sebi da stvori harmoniju u mišljenju, čuvstvovanju i djelovanju, pa da — kao harmonična jedinka ne kvari harmonije ni u svojoj familiji, ni u svojoj naciji, ni u čovječanstvu. Protivan rad filozofije kao nauke ili je besplodan ili je destruktivan.

U drugom dijelu predavanja iznio je, kako historija čovječanstva svjedoči, da je čovjek uvijek težio za srećom (eudaimoniom) i da je sreću tražio u raznim oblicima: religije, umjetnosti, znanosti, osvajanjem, obogaćivanjem i ponajviše tjelesnim uživanjem. No kako je sreća relativne i subjektivne vrijednosti, njeni su se oblici mijenjali, ali biološki činilac ostao je u čovjeku uvijek: traganje za zadovoljstvom i srećom. Pa gdje da je nemirna i ljudska duša nadje? U harmoniji samoga sebe i ne kvareći harmoniju u svojoj naciji i cijelom čovječanstvu! Ljubav, rad i red — zahtjevi su života.

U trećem dijelu predavanja iznio je praktične naputke: kako mudrost (filozofija) imala bi da upravlja našim, nacionalnim, jugoslovenskim životom, u kojemu bi stvarala harmoniju umnih pojedinaca sa cjelinom — Jugoslavijom, ako će ona da postane domovinom pametnih i poštenih ljudi.

Predavanje je naišlo na opće odobravanje.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p.
(uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po retku D 10 — Oglasi poštarifi

KUPUJEM Bankovne knjižice, Zlato i Briljante. „Nakit" posredovanje za nabavu zajmova, Split — Krešimirova 3.

Štampani su novi formulari: MOLBA ZA SMANJENJE DUGA — za molbe koje se upućuju Sreskim sudovima.
Formulari — tiskanice mogu se dobiti za cijenu od 1.- din. po komadu kod Tisk. E. Vitaliani i Sin Šibenik.

Stalna i dobra zarada!
Traže se spretne osobe voljne preuzeti raznašanje lista pretplatnicima po kućama. Ponude sa referencama iz Šibenika i Splita na upravi lista izravno.

Prodaje se novogradnja u gradu, tri sprata sa prostranim teracama, prizemlje i visoko podkrovlje te velika bašća, vrlo lijepi prometni položaj podesno za svaku svrhu kao stanovanje, industrija, hotel restauracija ili koji zavod. Cijena umjerena, uvjete vrlo korisne. Informacije u upravi.

Kupujem čamac srednje veličine, je trilicu Ponude na upravi lista pod „čamac".

Izgubljen je jedan ručni sat na crnoj vrpci. Budući je draga uspomena moli se poštenog nalaznika, da ga uz nagradu preda uredništvu lista.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA
TVORNICA SANDUKA - SIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

U pažnji cij. građanstvu! Unajmljivanje stanova i soba, prodaja ili kupnja, traženje namještenja ili namještenika najuspješnije se postizava oglašivanjem u malom oglasniku mjesnih novina. Mali oglasnik za „Tribunu" može se predati preko cijelog dana u administraciji našeg lista: Šibenik, ul. Episk. Milaš; Split, Marulićeva 1/II.

Najnovije zakonski propisane tiskanice

Knjiga kontrola alkoholnih pića
Unos — iznos
molba općini radi izdanja uverenja
Zemljoradničko uvjerenje
koje općina upušta
Obračun iz kupov. robe na kred. i iz ostalih pravn. odnosa.
Obligacije zemljoradn. dugova
po 100 kom. vrlo umjerene cijene po komadu Din. 1.—
Opomene dužnicima zemljoradnicima
100 kom. Din. 15.—
Molbe za dozvolu prodaja vlast. vina
100 kom Din. 25.
nabavlja se kod:
Tiskare E. Vitaliani i Sin - Šibenik

Oglašujte u
„TRIBUNI"

Indijska domaća industrija

Mlade indijanke propagiraju domaću industriju pjevajući narodne pesme preko mikrofona — a po upustvima Gandia.

Direktor: HAMILKAR VITALIANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Štampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Šibenik — Plativo i utuživo Šibenik